

Den Forventning blandt andre, som man oprindelig gjorde sig af Reformen, at den skulde have en *statsborgerligt opdragende* Indfyldelse paa Folket, er traadt mere i Baggrunden, efter at Folkets Udvikling under Retsplejens Stillestaaen er skredet saa betydeligt frem i det forløbne halve Aarhundred. Betydning vil Reformen vel altid have ogsaa i den Henseende; men det, der nu i første Række imødeses som dens Virkning, og som jo altid har været dens væsentlige Betydning, er Fremkaldelse af større *Tryghed for den personlige Frihed*, fastere *Tillid til Domstolene* og mere udbredt *Agtelse for Loven*, samt for den borgerlige Retsplejes Vedkommende tillige: større Sikkerhed for, at Retsafgørelsen naar *mere end den blot formelle Ret*, og større *Hurtighed i Afgørelsen*.

Opnaaelsen af disse Virkninger af Reformen vil være et saa stort Samfundsgode, at den Omordning af Retsplejen, som Grundloven har bebudet, i fuldt Maal fortjente Gennemførelse, selv om Grundloven ingen Forskrift havde haft derom.

Det Grundlag, som nærværende Udvalg har haft for sit Arbejde, nemlig den tredie Retsplejekommissions gennem syvaarig Virksomhed tilvejebragte og nu af Regeringen forelagte Lovforslag, fyldestgør utvivlsomt Grundlovens Krav saavel i Henseende til Gennemførelse af Offentlighed og Mundtlighed som — med Undtagelse af et Forhold, som senere skal blive berørt — i Henseende til Indførelse af Nævninger. Alligevel har det været uundgaeligt, at Udvalget — uden at fjerne sig fra de store Principper, der ligge til Grund for Lovforslagene — paa forskellige Punkter har ønsket det paagældende Forhold ordnet anderledes end i Lovforslagene foreslaaet. Dette har nødvendiggjort ret indgaaende Arbejder paa det betydningsfulde Lovemne og dets over tusind Paragraffer; men samtidig har Udvalget lagt sit Arbejde an paa at faa Lovforslaget gennemført i Folketinget endnu i denne Samling, hvilket forhaabentlig skal lykkes.

Under Arbejdet er det kommet til at staa Udvalget klart, at det med Hensyn til Overskueligheden af og Letheden i Brugen af disse Love, som dog idelig forudsætte hverandre, vil have afgjorte Fordele at forene dem alle — eller dog i alt Fald Lovene om Domsmagten, om den borgerlige Retspleje og om Strafferetsplejen — i *een Lov*, der passende kan kaldes *Lov om Rettens Pleje*. Et Forslag, sigtende hertil, vil findes sidst i Rækken af de af Udvalget heneden stillede Ændringsforslag.

Det er en Følge af en Sammenfatning af dette Lovstof, at visse Overgangs- og almindelige Bestemmelser, som under den tidligere Affattelse havde deres rette Plads i den enkelte Lov, nu ville faa deres Plads ved Slutningen af den samlede Lov.

Medens det her, hvor der afgives Betænkning alene over Domsmagten, ikke er Stedet til at komme nærmere ind paa hine Bestemmelser, hvis Begrundelse vil fremkomme i en følgende Betænkning, turde det dog være rigtigst, da de have Sammenhæng med og Betydning for Bestemmelser ogsaa i nærværende Lovforslag, allerede her at *nævne* følgende „Slutningsbestemmelser“, som et Flertal i Udvalget har formet til Indsættelse i Lovens sidste Bog:

§ x.

Enhver i offentlig Sag faldende Bøde tilfalder Statskassen, hvad enten Bøden ikendes ved Dom eller vedtages, eller den — i de Tilfælde, hvori saadant efter Lovgivningen kan ske — fastsættes ved Øvrighedsbeslutning.

I Sager, der kun kunne forfølges privat, tilfaldte de ved Dom ikendte Bøder Statskassen, hvorimod det ved Forlig staaer Parterne frit at bestemme, hvorhen en vedtagen Bøde skal falde.

Til de Kasser, hvem der hidtil er tilfaldet Bøder, som i Kraft af nærværende Paragraf herefter tilfaldte Statskassen, kan der — efter en for hver saadan Kasse foretagen Opgørelse af dens Gennemsnitsindtægt i de sidste 5 Aar af Bøder — ved Finanslov bevilges en Skadesløsholdelse af indtil det femtendobbelte af denne Indtægt.